

לשון

חוברת קורס 30%

© כל הזכויות שמורות לרחל בן דוד
2017

אין לשכפל, להעתיק, לצלם או לאחסן,
בכל דרך או אמצעי אלקטרוני אחר,
כל חלק שהוא מספר זה.

ט.ל.ח

מהדורה 2
ספטמבר 2019

תוכן

שיעור 1 – הבנת הנקרא 4

1.1 סוגי הטקסטים ומאפייני הזיהוי שלהם 4

1.2 מילות הוראה 5

1.3 מילות שאלה 6

1.4 אסטרטגיות לפענוח שאלות 7

1.5 שיעורי בית 11

שיעור 2 – הבנת הנקרא 13

2.1 קריאה מעמיקה של הטקסט 13

2.2 אסטרטגיות למענה לשאלות 14

2.2 אמצעים חזותיים הנוספים למאמרים 15

2.3 כתיבת טיעון 19

שיעור 3 – הבנת הנקרא 24

3.1 אמצעים רטוריים 24

3.2 סימני פיסוק כאמצעים רטוריים 26

3.3 סימני פיסוק כאמצעים רטוריים 28

3.4 שיעורי בית 30

שיעור 4 – הבעה: כתיבת מאמר / חיבור שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

4.1 מבחן 1 שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

4.2 מבחן 2 שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

שיעור 5 – קשרים לוגיים במשפט שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

5.1 מילות הקישור שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

5.2 אזכורים שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

5.3 מקדמי ארגון שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

שיעור 6 – מילות קישור ומשמעויותיהן שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

6.1 טבלת מילות הקישור בסוגי המשפטים השונים: שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

6.2 שיעורי בית שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

שיעור 7- טיפים כלליים לכתיבת חיבור שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

שיעור 8 – תקינות תחבירית לכתיבת החיבור שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.1 צורות סמיכות שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.2 התאמה במין ומספר שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.3 שימוש במשעבדים תקינים שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.4 שימוש במילות קישור שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.4.1 הצרכה של מילות יחס שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.4.2 חזרה על מילות יחס לפני חלקים כוללים שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.4.3 אין ליצור כפל משמעות שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

8.4.4 שתי מילות יחס לא יופיעו ברצף.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
8.4.5 לעולם לא תופיע מילת יחס לפני הנושא.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
שיעור 9 – תפקיד רטורי של מבנים תחביריים ומשמעותם	
9.1 דיבור ישיר.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.2 הצגת שאלות.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.3 שימוש בהסגר.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.4 שימוש בתמורה.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.5 משפטי ויתור.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.6 משפטי תנאי.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.7 ריבוי לוואים / שמות תואר.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.8 שימוש בשמות פעולה ובשמות פועל.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.9 משפטים שמניים.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.10 משפטים פועליים.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.11 משפטים בזמן הווה.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.12 משפטים סבילים.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
9.13 סימני פיסוק לא שגרתיים.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
שיעור 10 - מבחנים	
10.1 מבחן 3.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.2 מבחן 4.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.3 מבחן 5.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.4 מבחן 6.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.5 מבחן 7.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.6 מבחן 8.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.7 מבחן 9.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.8 מבחן 10.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.9 מבחן 11.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.10 מבחן 12.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.11 מבחן 13.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.
10.12 מבחן 14.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

שיעור 1 – הבנת הנקרא

1.1. סוגי הטקסטים ומאפייני הזיהוי שלהם

<u>מקראי</u>	<u>מפעיל</u>	<u>טיעון - עמדה/ביקורת</u>	<u>סיפור</u>	<u>שיר</u>	<u>מידעי/אינפורמטיבי/מדעי</u>
היסטוריה של עם – תנ"ך	טקסט הנותן הוראות	טקסט בעל מטרה מסוימת			מוסר מידע לנמענים באמצעות הסבר, פירוט ותיאורים.
סיפורי התורה- ספרים, פרקים, פסוקים.	לדוגמא: מתכון - כולל פרוט חומרים, אופן ההכנה, אופן ההגשה תרופות – גיל, מס' פעמים, מי רשאי לקחת אותה הוראות משחק : מס' משתתפים, מהלך המשחק, מי המנצח. הוראות הפעלה של מוצר - מכונת כביסה. הוראות משימה.	משפיע, משכנע, משעשע, מזמין. לדוגמא: הזמנה - כוללת את שם המקום, תאריך, זמן, הנמען-המוען המטרה- להזמין. פרסומת – שם המוצר, תמונה, מחיר, מקום שניתן לקנות את המוצר. המטרה – לפרסם לשם קניה. מודעה – כוללת מקום, זמן, תיאור, מוען ונמען. המטרה- להודיע. בדיחה – מטרתה להצחיק, לשעשע.	תבנית סיפורית: כותרת גיבורים עלילה זמן מקום אווירה חוויה מסר/ לקח שורות ארוכות	בתים חרוזים שורות קצרות פזמון	1. טקסט שמוסר עובדות אובייקטיביות בלבד, מבלי התייחסות לדעת הכותב. 2. טקסט שנכתב במשלב לשוני גבוה יחסית. 3. טקסט מדויק, אמין ומעודכן (חשוב לשים לב לתאריך כתיבתו). 4. שימוש מועט ביותר באמצעים רטוריים (למשל, ללא פניה לנמענים) 5. נטייה למשפטים סבילים ולשימוש בגוף שלישי <u>לדוגמא:</u> אנציקלופדיה, חוברת מידע, מילון, ספר לימוד.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

שימו לב: ייתכן ערבוב בין סוגי הטקסטים (כלומר, אותו טקסט יכולת להיות גם ביקורת וגם שכנוע, גם מידע וגם שכנוע וכדומה).

הטקסט הנפוץ ביותר המובא בבחינות הבגרות הוא טקסט הטיעון: טקסט שבו הכותב מביע את עמדתו. מטרתו העיקרית היא לשכנע את הקוראים לקבל את דעתו ולדרבן אותם לפעול בצורה מסוימת. לשם כך הכותב פונה להגיון ולרגש של הקוראים, תוך שימוש בנימוקים, דוגמאות, עובדות ונתונים מספריים, וכן ב"אמצעים רטוריים" – אמצעים לשוניים וסגנוניים שנועדו לסייע לכותב להעביר את עמדתו. טקסט טיעון מכיל **עובדות ודעות** (לעומת טקסט מידע, המוסר מידע אובייקטיבי בלבד).

לאחר הטקסט יופיעו שאלות. עליכם לענות בדיוק על מה שנשאלתם. סמנו את מילות השאלה וההוראה.

1.2. מילות הוראה

על מנת להבין את השאלות, יש לסמן את מילות ההוראה ולפעול על פיהן:

מילת ההוראה	מה התשובה צריכה לכלול
הוכחה	בססו
הוכחה	הביאו הוכחות ו/או ציטוטים לטענה, לקביעה, לתופעה, לבעיה וכו'.
שליפת מידע	מנו
שליפת מידע	ציינו
שליפת מידע	כתבו את כמות העובדות והגורמים על פי דרישות המשימה. התייחסו לכל הדברים מבלי לפרט אותם.
הסבר מורחב	דונו
הסבר מורחב	הציגו בהרחבה את הטענה מכמה זוויות: יתרונות וחסרונות, תחומים שונים (כלכלי, חברתי, תרבותי) ועוד.
הסבר מורחב	הציגו
הסבר מורחב	ערכו היכרות עם הבעיה או הטענה וכתבו עליה בהרחבה.
הסבר מורחב	נתחו
הסבר מורחב	התייחסו לנושא, לטענה, לבעיה, לתופעה וכו' על כל חלקיהם.
הסבר מורחב	פרטו
הסבר מורחב	כתבו את כל הפרטים הקשורים לתופעה, לבעיה, לטענה וכו'.
הסבר מורחב	תארו
הסבר מורחב	הסבירו בהרחבה על הבעיה, על התופעה, על הטענה, על הקביעה וכו'.
ניסוח מחדש	הגדירו
ניסוח מחדש	כתבו את משמעות המילה, המושג או הצירוף.
ניסוח מחדש	הסבירו
ניסוח מחדש	פרשו את הכתוב במילים אחרות, כך שיהיה מובן וברור.
הבעת עמדה	העריכו
הבעת עמדה	שערו את ערכה של הבעיה, התופעה וכו'.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

מה התשובה צריכה לכלול	מילת ההוראה		
כתבו את דעתכם על טענה, על קביעה, על החלטה, על המלצה וכו'.	חוו דעתכם		
הביאו דוגמות לטענה (מומלץ לכתוב דוגמות מגוונות מתחומים שונים).	הדגימו		
הביאו הוכחות או ראיות רלוונטיות כדי לאשר טענה, קביעה וכו'.	הוכיחו		
בחנו את הדומה ואת השונה בין שני דברים או יותר בעלי מכנה משותף על סמך תְּבָחִינִים (קריטריונים).	השוו	בין	הצלבה נתונים
חלקו את הנתונים לקבוצות על סמך מכנה משותף ביניהם.	מיינו		
יש להביא נימוקים לטענה, לקביעה, לבעיה, לתופעה וכו'.	נמקו		טיעון

1.3. מילות שאלה

נוסף על מילות ההוראה, הדגישו את מילות השאלה ופעלו על פיהן.

מה צריך להופיע בתשובה	מילת השאלה
התייחסות לנושא שעליו מדובר	מי? מה?
התייחסות למקום	מאיין? איפה? היכן? לאן?
התייחסות לזמן	מתי?
התייחסות לגורם / לסיבה	למה? מדוע? מאיזו סיבה?
התייחסות לתכלית / מטרה	לשם מה? לאיזו מטרה?
התייחסות לכמות	כמה? באיזו מידה?
התייחסות לדרך / שיטה / אופן	איך? כיצד? באיזה אופן?

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

1.4. אסטרטגיות לפענוח שאלות

בעת פענוח השאלות, צריך לנתח כל שאלה ולהבין מה המיומנויות שהיא דורשת:

(1) סוג השאלה:

א. שאלות סגורות:

- i. שאלות רבות-ברירה (אמריקאיות).
- ii. שאלות נכון/לא נכון.
- iii. שאלות השלמה.

ב. שאלות פתוחות:

- i. שאלות פתוחות המתמקדות במידע ספציפי.
- ii. שאלות פתוחות אשר מתייחסות למידע רחב ודורשות מיומנויות היסק, הכללה וכד'.

(2) מילות ההוראה: הדגישו את מילות ההוראה והבינו מה המיומנויות שהן דורשות.

(3) מילות השאלה: הדגישו את מילות השאלה ושימו לב לכך שאתם עונים על מה שנשאלתם.

(4) מורכבותה של השאלה: האם התשובה כתובה במפורש או שיש להסיק אותה מן הכתוב, כמה סעיפים ותתי סעיפים יש בשאלה, וכד'.

יש לסמן את הפרטים הבאים בשאלה:

1. חלקי השאלה.
2. מספרי הסעיפים.
3. מילות הקישור, השאלה וההוראה.
4. מספרים.
5. שמות.

(5) ממדי ההבנה של הטקסט: איזו רמת הבנה של הטקסט דורשת השאלה.

- א. איתור מידע: לאתר מידע גלוי או סמוי בטקסט, לעיתים בעזרת הפניה לשורה או לפסקה המתאימה.
- ב. פרשנות והיסק: הסקת מסקנות לגבי מידע שאינו מופיע במפורש (הנושא, עמדת הכותב, הסקת מידע מגרפים, השוואה ועוד). שאלות אלו יכולות לעסוק בפסקה או בטקסט שלם.
- ג. הערכה וביקורת: הבעת דעה בנוגע לעמדת הכותב, לנושא הטקסט וכיו'. חשוב לנמק.
- ד. הבנה מטא-טקסטואלית: שאלות הדורשות חשיבה על הטקסט (מבנה, סוגה, מטרות).

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

תרגול:

לפניכם מספר שאלות. לגבי כל שאלה, ענו בהתאם להנחיות (אין צורך לענות על השאלות עצמן):

שאלה 1

עיינו בטקסט 1 ובטקסט 2.			
א. כתבו שתי תוצאות שליליות של העדר השעמום על פי טקסט 1 ושתי תוצאות שליליות על פי טקסט 2.			
ב. באיזו מילת קישור אפשר להחליף את המילה "אבל" בטקסט 1 (שורה 20)?			
אילו	אולם	לשם כך	עם זאת

1. הדגישו את מילות ההוראה והשאלה, את הסעיפים ואת המספרים בסעיף א.
2. מה הן שתי מילות המפתח בסעיף ב'? הדגישו אותן.
3. האם סעיף ב' דורש למצוא מילה נרדפת או מילה מנוגדת ל"אבל"? נמקו.

תשובות:

1. מילות ההוראה: עיינו, כתבו.
2. באיזו, להחליף.
3. מילה נרדפת: רוצים להחליף את המילה הזו במילה דומה במשמעות.

שאלה 2

עיינו בטקסט 2.	
א. מהו האמצעי הרטורי שכותבי המאמר עושים בו שימוש בכותרת טקסט מספר 2? איזו מטרה הם מנסים להשיג על ידי שימוש באמצעי זה?	
ב. מה הם "הכפתורים הנסתרים" עליהם מדובר בטקסט 2 (שורות 27-28)? מדוע הם מכונים נסתרים? נמקו.	

1. הדגישו את מילות ההוראה והשאלה, את הסעיפים ואת המספרים בסעיפים א' ו-ב'.
2. מה נדרש למצוא בסעיף א' ומה נדרש למצוא בסעיף ב'?

3. כמה פעולות בסך הכל הנכם נדרשים לעשות בסעיף ב'? _____ הדגישו אותן בשאלה.

תשובות:

1. מילות ההוראה: עיינו, נמקו
מילות השאלה: מהו, איזו, מה, מדוע
2. סעיף א' – למצוא את האמצעים הרטוריים ולהסביר את מטרתם.
סעיף ב' – להגדיר מהם הכפתורים ולמה הם נקראים כך.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

שאלה 3

לפניכם ציטוט מדברי חז"ל: "הבטלה מביאה לידי שעמום והשעמום מביא לידי חטא" (מסכת כתובות דף נט עמוד ב). האם אתם מזדהים עם אמירה זו או מתנגדים לה? נמקו.

1. הסבירו את הציטוט במילים שלכם.

2. מהי מילת ההוראה המתאימה לשאלה? דונו/מנו/הביעו את דעתכם. (הקיפו את התשובה הנכונה).

שאלה 4

עיינו בטקסטים 2 ו-3. דונו בעמדות שני הטקסטים באשר לשימוש בטכנולוגיה בקרב ילדים צעירים.

1. הדגישו את מילות ההוראה בשאלה והסבירו מה הן דורשות מכם.

2. על פי השאלה, באיזה סוג טקסט מדובר? נמקו.

שאלה 5

עיינו בטקסט 1 וסמנו נכון/לא נכון לגבי כל אחד מן ההיגדים הבאים:

- כותב הטקסט חושש מהתפשטותה של זמינות החיבור לאינטרנט.
- כותב הטקסט מציין את ההשפעות השליליות של החוסר בשעמום.
- כותב הטקסט תופס את העדר השעמום ככורח המציאות של חיינו.
- כותב הטקסט סבור שהשעמום מועיל לילדים, אך מזיק למבוגרים.

כתבו כיצד לדעתכם יש להתמודד עם סוג שאלה זה ונמקו:

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

1.5 שיעורי בית

קראו את הטקסט שלפניכם וענו על השאלות שאחריו (עבדו על פי אסטרטגיות פענוח שאלות):

השלכות בריאותיות וחברתיות של צפייה בטלוויזיה

לצפייה בטלוויזיה יש מספר השלכות על הבריאות ועל החברה. ההשלכות כוללות היבטים בריאותיים כמו קיצור תוחלת החיים, פגיעה בפעילות הגופנית, השמנה, הקטנת כמות ואיכות הקשרים החברתיים, תרומה לקשיי קשב וריכוז, ולאלימות, ופחות מעורבות חברתית, וכן היבטים חברתיים כמו הגדלת כוחם של בעלי הון, תאגידיים גדולים ומוסדות פיננסיים גדולים להשפיע על סדר היום הציבורי ועל הסדר החברתי.

האקדמיה האמריקאית לרפואת ילדים ממליצה להגביל את צפיית הילדים בטלוויזיה לפחות משעתיים ביום. מחקר שבדק את ההשפעה ארוכת הטווח של צפייה בטלוויזיה בגיל צעיר, מצא מתאם הפוך בין כמות הצפייה בטלוויזיה בגיל שנתיים, להצלחה בחשבון, מקובלות חברתית בכיתה, פעילות גופנית ומשקל גוף נכון, בגיל 10. בשנת 2015 איגוד רופאי הילדים בישראל המליץ כי יש להגביל ככל אפשר, ועדיף להימנע בכלל מצפייה במסכי טלוויזיה ומחשב עד גיל שנתיים. בגיל הגן ממומלץ להגביל את הצריכה לשעה ביום ועד גיל שמונה לשעתיים ביום. המלצה נוספת היא לא להכניס מסכי טלוויזיה ומחשב לחדר הילדים ולא לאכול מול הטלוויזיה.

השפעות בריאותיות של טלוויזיה ומשחקי מחשב מתרחשות דרך מספר אפיקים: פרסום גלוי, וסמוי אשר משפיע על הרגלי חשיבה ומקנה לילדים, לנוער ולמבוגרים הרגלי בריאות במסגרת תרבות הצריכה. הדבר בולט במיוחד בהקשר של פרסום מוצרי מזון לילדים, שיווק של משקאות ממותקים וכדומה אך קיים גם בתחומים נוספים כגון עישון, מכוניות ועוד.

השפעות של תכנים - תכנים אלימים ו"רועשים" משפיעים הן דרך הרגלי חשיבה והן דרך השפעות פיזיולוגיות של התכנים כמו יצירת מתח נפשי (סטרס).

האפיק הפיזי - אורח חיים יושבני ומחסור בפעילות גופנית, הרגלי אכילה מול הטלוויזיה ואכילה בהיסח הדעת, פחות פעילות מחוץ לבית, השפעה על הרגלי שינה ועל הראייה.

אפיקים חברתיים - פחות פעילות משפחתית, פחות אינטראקציה בין הורים וילדים, פחות מפגשים חברתיים ופחות הזדמנות לפעילות גופנית עם חברים.

שאלות:

1. מהו סוג הטקסט? כתבו שלושה מאפיינים מהטקסט שסייעו לכם לקבוע זאת.

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

2. על פי הטקסט, ציינו השלכה בריאותית והשלכה חברתית של הצפייה בטלוויזיה על הילדים.

3. מדוע לדעתכם חוזרת על עצמה המילה "פחות" בשתי השורות האחרונות של הטקסט? נמקו.

4. מהי המסקנה העיקרית של האקדמיה האמריקאית לרפואת ילדים? (הקף את התשובה הנכונה)
- א. לא ניתן להוכיח השפעה שלילית של צפייה בטלוויזיה על הילדים.
 - ב. הבעיה העיקרית הנוגעת לצפייה בטלוויזיה היא ישיבה ממושכת.
 - ג. מומלץ להגביל את הצפייה בטלוויזיה לפחות עד גיל שנתיים ימים.
 - ד. נמצא כי יש תועלת רבה בצפייה בטלוויזיה מבחינת התפתחות המוח.

תשובות:

שאלה 1

סוג הטקסט הוא מידע: הצגת עובדות (אקסמיה לרפואת ילדים) / שימוש בשפה גבוהה / אין שימוש באמצעים רטוריים.

שאלה 2

השלכה בריאותית – השפעה על הרגלי שינה וראייה.
השלכה חברתית – פחות פעילות משפחתית.

שאלה 3

לדעתי המילה "פחות" חוזרת בטקסט כדי להדגיש את ההשפעות השליליות שצפייה בטלוויזיה גורמת.
שאלה 4 תשובה ג.

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

שיעור 2 – הבנת הנקרא

2.1 קריאה מעמיקה של הטקסט

א. מציאת נושא מרכזי: נעזר במילות מפתח ונשאל את עצמנו על מה מדבר הטקסט. ניתן להיעזר בכותרת, אך לא תמיד הכותרת חושפת את הנושא.

ב. איתור והדגשת משפט מפתח בכל פסקה: משפט המגלם בתוכו את גרעין הפסקה.

ג. סימון מילים חשובות:

i. שמות של אנשים/חוקרים.

ii. תאריכים.

iii. מילות קישור.

iv. פעלי הבעה: הכותב מסכים/מתנגד/חולק על... ועוד.

ד. ליד כל פסקה נכתוב:

i. מצד ימין: האם מדובר בתופעה, בעיה או פתרונה, הדגמה, יתרון או חסרון וכד'.

ii. מצד שמאל: נושא הפסקה (בקצרה).

תרגול

לפניכם טקסט קצר. קראו אותו וענו על השאלות שאחריו.

שעתם היפה: על נעורים והתנדבות

(מעובד לפי מאמרה של פרופ' ציפורה מגן, "שעתם היפה: על נעורים והתנדבות", אתר ההתנדבות

בישראל, 31/03/2009)

המחקר והספרות, אמצעי התקשורת, מערכת החינוך, גם ההורים – כולם מרבים לעסוק בתיאור מאפייני ההתנהגות המדאיגים והבעייתיים של מתבגרים: התרכזות בעצמם, חומרנות, אלימות גואה, ניכור וחוסר אכפתיות. בסחף הזה כמעט נעלמים מתודעתנו הגילויים החיוביים והאנושיים של בני הנוער.

מעט מאוד ידוע לנו על מתבגרים המתעניינים בנושאים חברתיים, המתלבטים בשאלות מוסריות וערכיות, המוכנים להושיט יד מסייעת ולהתנדב "בלי חשבון". מעט מדי ידוע לנו על בני נוער המתנדבים לעשייה קשה ומורכבת, כשהם מנסים להביא שמחה ללבם של קשישים בודדים, כשהם

5

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

מתמסרים לחיזוקם של ילדים הסובלים ממוגבלויות, או כאשר הם פועלים לקידום איכות הסביבה.

במילים אחרות: שעתם היפה של צעירים אלה נסתרת מאתנו כמעט לחלוטין. האם מפני שהתנהגות זו נדירה, או שמא עינינו מתמקדות רק בגילויים השליליים של התנהגות בני הנוער?

שאלות:

1. כתבו מהו הנושא המרכזי של הטקסט:
2. סמנו בכל פסקה את משפט המפתח ומילים חשובות.
3. כתבו לצד כל פסקה האם מדובר בתופעה/יתרון/חסרון/הסבר וכד', ומהו הנושא שלה.

2.2. אסטרטגיות למענה לשאלות

כתיבת תשובה מלאה

1. נפתח במשפט מכליל, אותו ניתן לנסח בשתי דרכים:

- שימוש בניסוח השאלה:
 - שאלה: מהי הלשון הציורית שבה משתמש כותב המאמר?
 - תשובה: "הלשון הציורית בה משתמש כותב המאמר היא..."
 - ניסוח היגד פתיחה עצמאי: "במאמרו, הכותב עושה שימוש בלשון ציורית..."
- נשתמש בביטויים מכלילים: הגורמים, השוני, עמדתו של הכותב, ההשפעות ועוד.

2. ננסח את גוף התשובה ונוודא כי:

- התשובה תואמת לדרישות השאלה.
- יש שימוש במילות קישור והתשובה מנוסחת ברצף הגיוני.
- המשלב הלשוני בינוני, ללא שגיאות.
- הפיסוק תקין.
-

דוגמה לתשובה מלאה:

שאלה: מה הן שתי הסיבות לדחיית השימוש במכונת הפוליקרף?

תשובה: שתי הסיבות לדחיית השימוש במכונת הפוליקרף הן שניתן לרמות את המכונה בקלות ותוצאותיה לא יהיו מהימנות, וכן ששימוש במכונה זו עלול לפגוע באנשים ישרים וכנים.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

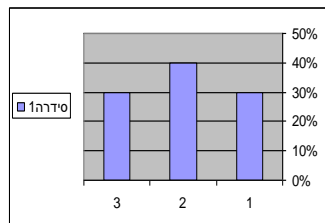
רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

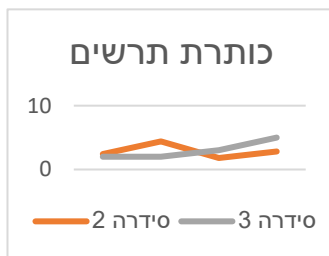
www.rachelbd.co.il

2.2 אמצעים חזותיים הנוספים למאמרים

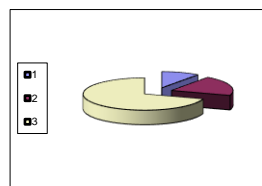
האמצעים החזותיים מספקים מידע חשוב (כגון תוצאות מחקרים) ומסייעים לכותב המאמר להעביר את המסר ולהמחיש את טענותיו:

1. **תרשים עמודות:** ממחיש את הנתונים המספריים שבטקסט ולעתים מוסיף מידע שאינו מופיע בטקסט (יש לבדוק). מאפשר השוואה על גבי ציר X וציר Y. בדרך כלל מלווה בכותרת ובמקרא, המסביר מה מייצגת כל עמודה.

2. **תרשים קווי:** גם הוא מופיע בתוך מערכת צירים, אך מטרתו היא להציג מגמה (עלייה, ירידה, ועוד).

3. **דיאגרמת עוגה:** מציגה את החלק מתוך השלם באחוזים. לעתים מוסיפה מידע שאינו מופיע בטקסט (יש לבדוק). לרוב מלווה בכותרות ובמקרא.

4. **טבלה:** מארגנת את המידע, מקילה על הבנת הנתונים ומאפשרת השוואה. בדרך כלל מלווה בכותרת.

5. **ציור / ציור:** ממחישים את נושא הטקסט. עשויים להשפיע על הרגש, אך אינם מוסיפים מידע.

קראו את הטקסט שלפניכם וענו על השאלות שאחריו.

האם אנחנו עבדים של מותגים?

(מאת אדלר, ע' [12 אוגוסט 2015]. אוחר מ-<http://www.dvarhamefarsem.co.il> ב-10 באפריל 2018)

סטודנט לקופירייטינג יצר כרזה מקורית בקיץ 2012: "זאת לא תרבות ואת לא צריכה." הסטודנט יוצא נגד תרבות הצריכה הקפיטליסטית שאופפת את כולנו, אבל שוכח שלמעשה מותגים הם כאן כדי להישאר. ובכל זאת, הבחירה והכוח עדיין בידיים שלנו. בדיקה שבוצעה בארצות הברית בסוף 2013, שאלה את הצרכנים מה יגרום להם להקליק דווקא על תוצאת חיפוש מסוימת ולא על אחרת, כאשר הם מחפשים מוצר או שירות. 70% מהנשאלים טענו שמותג מוכר יגרום להם להקליק. רצון העם או שאולי זה קצת מורכב יותר?

מנגנים בהצלחה על הרגש

קוקה קולה, למשל, היא דוגמה למותג-על ששולט בכל העולם כמעט ללא עוררין. איך הם הצליחו לעשות את זה? מעבר לעובדה שהם קיימים בשוק מ-1892 – כבר מעל 120 שנה – הם פשוט ממשיכים לפרסם בצורה מסיבית, ללא הפסקה. אבל לא כל פרסומת עובדת; צריך לדעת איך להגיע לקהל היעד, בצורה שתשכנע אותו שכאן מדובר ביותר מסתם משקה ממותג. קוקה קולה השכילה לעשות זאת שוב ושוב לאורך ההיסטוריה. המשקה המפורסם ביותר בעולם מקושר אוטומטית לחוויית חיים גדולה ומהנה, שהיא הרבה מעבר למוצר עצמו. "טעם החיים", אומרת הפרסומת, ובעצם מייצרת בידול אפקטיבי ביותר בין קוקה קולה לשאר מתחריה (פפסי, סרגינט פפר ואחרים). גם בעידן האינטרנט והדיגיטל, קוקה קולה לא מוותרת על פרסום בטלוויזיה, לצד הפעילות הדיגיטלית הנוספת – בפייסבוק, בערוץ היוטיוב הממותג של החברה ובערוצי שיווק נוספים.

המוצר הוא רק מזכרת מהמותג

ברגע שחברה או מוצר מצליחים להפוך להרבה יותר ממה שהם, מותג בא לעולם. אם המותג מתמיד בקיומו ובהצלחתו בקרב קהל היעד, הוא צובר תאוצה והופך למותג-על בסופו של דבר; כזה שעוקף בסיבוב את שאר המתחרים באותה נישה. אז כבר קשה יותר להתנגד לנוכחותו בחיינו; הוא כבר מקושר אצלנו למשהו שהוא הרבה מעבר למוצר עצמו. במילותיו של פרסומאי ידוע – "המוצר הוא רק מזכרת מהמותג".

הפרסומאים לא מוכרים לנו מוצרים; הם מוכרים לנו חוויות, התרגשות ואווירה; משהו על-זמני שכולנו יכולים להתחבר אליו (אהבה, נעורים, בילויים, שמחה, פחד). מכיוון שקל מאוד לעקוף את

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

מנגנון ההיגיון והרציונליות ולהגיע ישר למנגנון הרגש, רוב האנשים מושפעים מפרסומות גם באופן מודע וגם באופן לא-מודע. לא מאמינים? תראו כמה קל היה לקחת משהו פשוט, שכלל אינו נתפס כמוצר או מותג (מים), ולהפוך אותם למשהו חדש לגמרי, שעליו אנחנו גם מוכנים לשלם עוד כסף (מים מינרלים). מדוע אנו מוכנים לשלם עוד כסף על משהו שממילא יוצא מהברז? זה כוחו של מיתוג מוצלח.

יד קלה על ההדק המותגי

לא תמיד אנו מודעים לכך שאנו מונעים לפי המותגים הקיימים בשטח, אך לרובנו זה קורה גם בלי שניתן על כך את הדעת. כאשר מדובר בביגוד, רבים קונים בגדים גם במחסני אופנה המציעים בגדי מותגים במחירים מוזלים יותר – מחסן היבואן, רשת האנגר ועוד. ישראלים רבים אוהבים בגדי מותגים, ותמיד שמחים על מקומות נוספים שמספקים סחורה איכותית במחירים נמוכים בעשרות אחוזים.

גם כאשר דרוש לנו מחשב, סמארטפון, טאבלט או מוצר אלקטרוניקה אחר, קצת קשה לוותר על בחירת מכשיר שהוא מותג (אפל, HP, סמסונג, HTC). מכיוון שאנו רוצים מכשיר עם אחריות מאחורינו, רובנו ככל הנראה ניצמד לקו המותגי. בחישוב הסופי זה כנראה עדיף לנו מאשר רכישה של טלפון חכם מיצרן לא מוכר, בלי "אבא ואימא", בדיוק כשהוא נפל לנו מהידיים וצריך תיקון או החלפה. אחרי הכול, מדובר כאן במוצר צריכה מורכב יותר מאשר ביגוד. אבל חשוב לציין שכיום הטרנד התהפך, ואנשים רבים פונים לחנויות סלולר פרטיות כגון סים תקשורת ואחרות, שאינן מננות עם הרשתות הגדולות. מדוע? תכף ניגע גם בנושא הזה.

ומה קורה בתחום המזון? גם כאן אנו שולחים יד קלה אל ההדק המותגי, ורוכשים בעיקר מוצרים מהחברות המובילות והמוכרות לנו – קוקה קולה, תנובה ושאר מותגי-ענק, שזוכים להכנסות מטורפות רק בזכות היותם מוכרים. חברות אחרות, כגון מחלבות בוטיק פחות מוכרות, לא מצליחות להגיע לאותה רמת הכנסות. וזה לא שאין להם רוכשים; רמת החלחול שלהם כמותג לא מספקת, בהשוואה לענקים האמיתיים.

חייבים "לנצח" את המותגים?

החל מהמחאה החברתית, שפרצה בשנת 2011, הישראלים הפכו יותר ויותר מודעים לזכויותיהם כצרכנים. בשל כך התפתח אנטי גדול נגד מותגים וארגונים גדולים, שמסמלים את הקפיטליזם בכיעורו. אבל זה לא חייב להיות כך.

מרגע שאנו מודעים לאפשרויות הנוספות – יצרנים קטנים המתחרים במותגים הגדולים, כפי שצינו בנושא רשתות הסלולר – תמיד יהיה לנו חופש בחירה גדול יותר. מרגע שנהיר וברור לנו שפרסומות עושות עלינו "טריקים שיווקיים", נוכל להתייחס אליהן בחשדנות סבירה, ולא לפעול אוטומטית

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

מתוך אינסטינקט או רגש. אנו ממש לא חייבים לצאת חוצץ נגד מותגים, ולבלות את חיינו בהפגנות או בניסיון "לחסל" אותם.

מותגים הם כאן כדי להישאר, אבל כוח הקנייה שלנו חזק פי עשרות מונים מכל הפגנה, כפי שהוכיחו הצרכנים בפסח האחרון של 2014, שצמצמו את סל הקניות שלהם בשל יוקר המוצרים, וגרמו לירידה משמעותית בהכנסותיהם של רשתות המזון הגדולות. ברגע שיש תחרות בשוק, הצרכנים יכולים להחזיר את השוק לאיזון הדרוש לו. אנו לא חייבים להיות עבדים למותגים. הכוח בידיים שלנו.

שאלות:

1. בתת-הכותרת הראשונה נכתב: "מנגנים בהצלחה על הרגש". מהי הכוונה בכך?

2. מהי טענתו המרכזית של כותב הטקסט? בחרו את התשובה הנכונה.

א. עלינו להאבק בחברות הגדולות לצורך הורדת מחירי המותגים.

ב. אם נתאמץ, נוכל להפעיל שיקול דעת ולא תמיד לבחור במותגים.

ג. לא ניתן להשתחרר מהשפעת המותגים על חיינו ועל התודעה שלנו.

3. על פי המאמר, מדוע אנו נוטים לבחור במותגים?

4. כיצד הפרסומת של "קוקה קולה" גורמת לנו לבחור את המוצר?

תשובות

שאלה 1

כוונתו של הכותב היא ש"קוקה קולה" מקשרת באופן אינטואטיבי בין המשקה לחווית חיים מהנה.

שאלה 2 תשובה ב.

שאלה 3

מכיוון שעל חזרות גדולות ניתן לסמוך לגבי אחריות המוצר.

שאלה 4

שימוש במשפט "טעם החיים" גורם לצרכן להבדיל בין "קוקה קולה" לשאר המתחרים שלה, ובכך מחזק את מעמדה.

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

2.3. כתיבת טיעון

טקסט טיעון נועד להציג עמדה של הכותב ולשכנע את הקוראים בדבריו. לטיעון יש מבנה ברור:

1. **משפט פתיחה המציג את הנושא**: מטרתו לספק מידע כללי לקוראים. לדוגמה: "לאחרונה, עולות הצעות שונות לקיצורו של החופש הגדול...".
2. **הצגת הטענה**: יש לכתוב בבירור את הדעה. למשל: "אני סבורה כי אין לקצר את החופש הגדול מכיוון ש...". יש להשתמש במילים המבטאות עמדה: לדעתי, התפיסה שלי היא, אני סבורה כי, ברצוני לטעון ש וכד'. בחלק ממאמרי הטיעון הטענה מופיעה בסיום הטקסט או שאינה גלויה, והטקסט מוביל אליה.
3. **ביסוס הטענה**: לפחות שלושה נימוקים. יש להיעזר בדוגמאות ולהשתדל לשכנע. ביטויים מתאימים: על מנת להמחיש את טענתי, כדי לבסס את דבריי, לדוגמה וכד'.
4. **הצגת טענת נגד (במידה וידועה)**: רצוי להציג ולהפריך אותה (להסביר מדוע אינה נכונה לדעתכם). למשל: "אמנם יש הטוענים כי קיצור החופש הגדול יועיל למורים ולתלמידים, אך לדעתי...".
5. **מסקנות**: סיכום והצעת דרכים לפעולה. למשל: "לסיכום, קיצור החופש הגדול עלול לגרום יותר נזק מתועלת. אני סבורה כי יש לחפש אחר פתרונות חלופיים, כגון...". השתמשו במילים מסכמות, כגון: הנני ממליץ כי, מן האמור לעיל ניתן להסיק כי וכד'.

לפניכם טקסט טיעון. קראו אותו וענו על השאלות שאחריו:

איך השעמום מועיל לחיים

(מאת נויפלד, ע' [12 אוגוסט 2015]. אוחר מ-<http://slow.org.il> ב-29 ביוני 2017)

"לפעמים, כשממש משעמם כבר בפייסבוק, אני מורידה את העיניים מהמסך, לוקחת את האייפון ביד, ונכנסת לפייסבוק." (נועה א.)

כשקראתי את הסטטוס הזה, שהעלתה חברה טובה שלי לפייסבוק, לא יכולתי שלא לחייך. גם לי קרה בעבר, ויותר מפעם אחת יש להודות, שלאחר שיטוט משעמם במיוחד בפייסבוק, סגרתי את מסך המחשב ובאופן אוטומטי שלחתי את ידי אל הגלקסי II ונכנסתי, שאנן כולי, חזרה היישר לפיד העדכונים. לפי כמות הלייקים שהצטברו בסטטוס באותו יום, יכולתי לנחש שלא מדובר באירוע נדיר, ושלא מעט אנשים מוצאים עצמם, מבלי משים, נוהגים בצורה דומה בעת שהם משתעממים.

זוכרתי בכך דווקא כשישבתתי במטוס בדרך לזאגרב, עם ספר לא מעניין במיוחד על הברכיים ומערכת בידור שמיצתה את עצמה אחרי חמש דקות. בשעה הראשונה לטיסה לא עשיתי דבר למעט לבהות החוצה דרך החלון הקטן, ולהניח למחשבות שונות ומשונות לחלוף בעצלתיים בראשי. בשעה השנייה מצאתי את עצמי רכון על מחברת הרשימות שלי, מעלה על הכתב שברי רעיונות בזרם תודעה, שהלכו והצטברו לעמודים שלמים בכתב יד צפוף. כשהרמתי לבסוף את הראש והבחנתי על המסך הקטן במיקומו של המטוס על המפה, נתקפתי לרגע בהלה. לא בשל הקלסטרופוביה שנוטה להזדחל במעלה גבי בכל פעם שאני נהיה מודע לעובדה שאני סגור ונעול בקופסת שימורים הנעה בגובה של 10,000 רגל ובמהירות עצומה, כמו בגלל המחשבה שבקרוב החיבור לאינטרנט יהיה זמין בכל מטוסי הנוסעים.

פחות משעה נותרה לנו לנחיתה כשהבנתי שטיסות מהוות איים אחרונים, הזדמנויות אחרונות ליהנות משעמום איכותי, יצרני, ושבאותו סטטוס קצר הצליחה נועה לזקק את אחד האתגרים הגדולים ביותר עימם עלינו להתמודד כיום – להשיב לחיים את האמנות האבודה של השעמום – שהולך ונרמס על ידי אינספור מקורות מידע ותוכן הזמינים ומתעדכנים כמעט בכל רגע נתון.

אני לא יודע באיזה שלב בדיוק התחלנו לברוח מהשעמום, אבל אני די בטוח שכשהייתי ילד הוא היה מניע את ההרפתקאות הכי מוצלחות שהיו לי. ביקורים בבתים נטושים, שיטוטים לצד מסילת הרכבת ומציאה של קברים עתיקים, חפירות במטווחי ירי עזובים, חבורות סודיות שהוקמו חדשות

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

לבקרים או סתם מעקבים אחר חשודים אקראיים בשכונה, שלוו בסיפורי רקע מתאימים שקרמו עור וגידים תוך כדי תנועה.

אני גם לא יודע אם אנחנו באמת מפחדים להשתעמם או שפשוט הגענו למצב שאין לנו כמעט הזדמנויות לתת לו סיכוי – במסלול היומי שאנו עושים בין אתרי חדשות, לאתרי כלכלה, לרשתות חברתיות וחוזר חלילה (ואם אלה מאכזבים למרביתנו יש כמה עשרות ערוצי טלוויזיה שרק ממתנינים להזדמנות להאביס אותנו בתכנים למשך כמה שעות) כמעט שלא נותר לנו זמן לבהות.

חסרונו של השעמום מוביל לשתי תוצאות שליליות: הראשונה היא שפחות ופחות מאיתנו הופכים ליצרני תוכן פעילים, למעט אולי סטטוסים אקראיים, וזאת מאחר ואנחנו לא מאפשרים לעצמנו את השקט והשלווה הדרושים לחשיבה עמוקה אודות דברים ופיתוחם של רעיונות חדשים (נסו לשבת היום בפרהסיה ולהרהר למשך יותר משתי דקות, ובדקו כמה אנשים בודקים מדוע שקעתם בדיכאון קיומי). שנית, מאחר ומרביתנו חוששים להשתעמם ומוצאים מפלט בפיד הקרוב, אנו למעשה ובפועל תורמים להפיכתו למשעמם עוד יותר מאחר ואיננו מביאים שמץ של חדשנות או מקוריות אליו – הדבר קשה מאחר וגם כך מעגלי החברים ברשתות נוטים להיות הומוגניים מבחינת דעות.

אם כל אחד מאיתנו היה מפנה זמן מה במהלך היום לטובת שעמום איכותי, סביר להניח שהוא היה מסיים אותו עם כמה רעיונות מעניינים או תובנות מוצלחות. מהסיבה זו ממש תנועת ההאטה מעודדת פעילויות חסרות תכלית לחלוטין כגון שוטטות או בהייה, ואלה בהחלט דורשות אימון, שכן התרגלנו, כאמור, לברוח מההזדמנויות הללו בכל עת שהן נקרות בדרכנו.

בכל הנוגע לנושא השעמום, נראה כי תנועת ההאטה אינה ניצבת בדד. לפני כמעט שנתיים פרסמתי באתר את הפוסט "מדוע השעמום טוב לילדים", בו סקרתי בקצרה את מאמרה של ג'וליה רובינסון, מנהלת בכירה באיגוד בתי הספר היסודיים בבריטניה, שטענה כי השעמום הוא חלק חשוב בהתפתחות התקנית, שכן הוא מאפשר זמן למנוחה, רפלקסיה והירגעות, מסייע לפתח את הכישורים היצירתיים של הילד, וכמו כן מכין אותו לחיים הבוגרים, שהם לעיתים קרובות משעממים ומשמימים. מילוי שעות הפנאי של הילדים בפעילויות מתוכננות עלול להפוך אותם לחסרי שקט וחרדתיים, כמו גם לטעת בהם את התחושה המוטעית כי החיים צריכים להיות רצף בלתי פוסק של עשייה תכליתית וברוב המקרים גם תחרותית.

מי שמחפש מקורות מעט יותר רשמיים יכול למצוא אסמכתא בערך הויקיפדי שמוקדש לנושא: "השערה מקובלת היא שתפקידה האבולוציוני של תחושת השעמום היא יצירת דחף להכרת הסביבה, לשיפור התנאים המאפשרים הישרדות ולמניעת סטגנציה." [סטגנציה- קיפאון, עצירה או הפסקה של תהליך מסוים].

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

אם אנו רוצים להימלט מחיים פאסיביים המבוססים על קליטה אינסופית של תכנים מבחוץ, ולהשיב לעצמנו משהו מרוח ההרפתקנות הילדותית, או אפילו סתם את היכולת לחשוב מחשבות רעננות ומקוריות, אנחנו ללא ספק זקוקים לכמה רגעים מוצלחים של שעמום. כשאלה יגיעו, אל לנו להבריח אותם מפנינו באמצעות משימות יזומות, פעילויות או הסחות דעת כאלה ואחרות. במקום זאת עלינו לאמץ אותם בחוזקה אל לבינו, ואז, להמתין בסקרנות ולהיווכח מה שעמום מוצלח יכול לעשות...

שאלות:

1. מהי טענתו המרכזית של כותב המאמר?

2. מדוע, לדעתכם, הטקסט מתחיל מציטוט? נמקו.

3. באילו דרכים הכותב מנסה להשפיע ולשכנע בעמדתו?

4. א. מהו פירוש המילה "בעצלתיים" (פסקה ג')? _____

ב. את מה עלינו "לאמץ בחוזקה אל לבינו" (פסקה י"א)? _____

תשובות

שאלה 1

טענתו המרכזית של כותב המאמר היא החשיבות הרבה של השיעמום בחיי היומיום והחיסרון באיבודו.

שאלה 2

לדעתי הכותב משתמש בציטוט שנשמע ציני אך מתאר את נזקי המסכים בצורה שנונה ואמיתית, במטרה ליצור עניין אצל הקורא.

שאלה 3

הניסיונות של הכותב לשכנע במעודותיו מנוסחות באמצעים רטוריים שגורמים לקורא להתעניין. לדוגמה: ציניות.

שאלה 4

א. איטיות

ב. רגעים של שיעמום.

כתיבת טיעון

לאחרונה, תלמידים ומבוגרים רבים מתקשים להעביר אפילו שעה קלה ללא הטלפון או המחשב

שלחם. אצל חלקם הדבר פוגע בעבודה ובלמודים, בקשרים החברתיים וביצירתיות.

כתבו טור לעיתון בית הספר בעניין זה. הציגו את הבעיה והציעו הצעות מנומקות לפתרון. הקפידו

על מבנה הטיעון. כתבו בהיקף של כ-150 מילים.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

שיעור 3 – הבנת הנקרא

3.1. אמצעים רטוריים

הכותב יכול להשתמש באמצעים אמנותיים-לשוניים כדי למשוך תשומת לב ולנסות לשכנע:

מטרה / תפקיד	משמעות	האמצעי הרטורי
לעניין, להרשים ולהפתיע את הקורא, וכך לגרום לו להתעניין במוצר למשל (בפרסומות).	מילה בעלת יותר ממשמעות אחת, מה שמאפיין פרסומות. דוגמה: נהג מדליק - מצד אחד במשמעות של מגניב, ומצד שני במשמעות של הדלקת אורות הרכב.	דו-משמעות
מסייע לכותב הטיעון לשכנע את הקורא באמצעות השפעה על רגשותיו.	מילים הנושאות משקל חיובי או שלילי ומביעות את תחושות הכותב. למשל, "פרצוף" היא מילה בעלת מטען שלילי בעוד "אפרוח" היא מילה בעלת מטען חיובי.	מילים טעונות
לעניין, להרשים ולהפתיע את הקורא; להדגיש את המסר ולעיתים להשפיע על הקורא.	דימוי = השוואה בין שני דברים מתחומים שונים באמצעות מילות השוואה, לדוגמה: דבריו חדים כמו / כ סכין). מטאפורה = שילוב מילים שיוצר השוואה באמצעות השאלה של מילה מתחום סמנטי אחד לאחר. מילת ההשוואה נושלת. לדוגמה: אני טובע בעבודה. האנשה = התייחסות לבעלי חיים או	לשון ציורית: שימוש בדימויים ובמטאפורות

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

מטרה / תפקיד	משמעות	האמצעי הרטורי
	לחפצים דוממים כאל בני אדם.	
להדגיש עניין מסוים.	שימוש בתיאורים מעצימים ומגזימים בעוצמה או בכמות: כולם, עצום, אינסופי, אף אחד...	הגזמה
לעניין ולהרשים את הקורא, ליצור לעג. אמצעי נפוץ במאמרי טיעון וביקורת. נועד להדגיש את המסר המועבר.	שימוש בביטוי תמים במשמעות הפוכה: "יפה שהגעת כל כך מוקדם". נוצר פער בין המשמעת המקורית של המילה למשמעותה בהקשר.	לגלוג, אירוניה (לשון סגי נאור)
סלנג – יצירת תחושה של קרבה, חברתיות, הזדהות וכו'. משלב גבוה – יצירת תחושת טקסט ברמה גבוהה (אקדמי), או לחילופין תחושה של לגלוג.	מילים שונות ברמת המשלב (גבוה/נמוך) המבטאות את אותו הדבר: הילד חלף על פניהם / הילד עבר לידם.	סלנג / לשון גבוהה
הדגשת ענין מסוים ושכנוע על ידי יצירת מקצב.	חזרה על מילים או צירופים במקומות שונים תוך הבלטת משמעותן וצליליהן. תתכן חזרה על תבנית תחבירית מסוימת.	חזרה
להדגיש, להבליט עניין, לעורר מחשבה, לשכנע.	שאלה הנשאלת לא לשם קבלת תשובה, שכן התשובה עליה ידועה מראש.	שאלה רטורית
יצירת תחושה של הבאת סימוכין, חיזוק ואישור לדברים שנאמרים.	ציטוט אדם או ציטוט ממקור (ספרותי, מחקרי, עיתונאי וכדומה), אליו מתלוות קונוטציות הקשורות למקור (למשל טקסט תנ"כי – אמונה, עם ישראל...).	ציטוט (מובאה)
"לגעת" בקורא – לדבר איתו, למשוך ולשכנע אותו (כמו טקסט שכנוע, שירה, מכתב אישי).	פונים אל ה'קהל' עבורו נכתבים הדברים: אתה, אתם, ודאי שמעת, התשובה שלך, להזמינכם וכדומה.	פנייה לנמען

מטרה / תפקיד	משמעות	האמצעי הרטורי
הצלילים החוזרים נועדו למשוך את לב הקורא ע"י יצירת אסתטיקה ויופי.	חזרה על אותם צלילים בסופי שורות או במילים שונות בשיר (מצלול = חזרה של עיצור או תנועה).	חריזה, משחקי צלילים

תרגול

כתבו בצד כל משפט מהו האמצעי הרטורי המתאים לו :

1. מי לא מכיר את הזמר הזה?
2. הוא חזק כמו אריה.
3. היא יצאה מן הוויכוח כשידה על העליונה.
4. בואו ונגלה את מה שעתיד לקרות.
5. אני זה שדואג לך, אני עוזר לך בכל דבר.
6. על מצב זה נאמר "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש".
7. רק היום, יש מבצע פצצה!
8. הנוף המפואר שנגלה לעיניי הוא קירות מלוכלכים.

תשובות:

1.שאלה רטורית / 2.דימוי / 3.לשון גבוהה / 4.פנייה לנמען / 5.פנייה לנמען, חזרה / 6.ציטוט / 7.מטאפורה / 8. אירוניה

3.2. סימני פיסוק כאמצעים רטוריים

פיסוק "רגשני": ריבוי סימני פיסוק מביע רגשות. סימני קריאה רבים (!) מביעים השתוממות או התפעלות.

בעיות והיסוסים באים לידי ביטוי בסימני שאלה (?), ותמיהה מבוטאת בעזרת שני הסימנים גם יחד (!?). קיטוע, מחשבה או רגש שלא הובעו במילים מובעים בעזרת שלוש נקודות (...).

גם מירכאות, סוגריים וקווים מפרידים עשויים להביע את עמדת הכותב. בטקסטים של שכנוע, פרסומת, ביקורת או בטקסטים אחרים טעוני רגש עשויים להשתמש בסימני פיסוק שונים להבעת רגשות ועמדות.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

3.3 סימני פיסוק כאמצעים רטוריים

התפקיד הרטורי	סימני הפיסוק
1. לפני פירוט: התלמידים -דוד, משה ותמר – איחרו להגיע לשיעור. 2. לפני הכללה: הפטיפון, הקלטת וטלפון החוגה – פריטים שנעלמו מחיינו. 3. לפני דוגמה, הגדרה או הסבר. 4. במקום מילה שהושמטה כדי למנוע חזרה: אנחנו אכלנו גלידה והיא – עוגה.	קו מפריד: ___ - ___
1. לפני הסבר: סכנות העישון: מחלות והתמכרות נדונו אתמול בכנס. 2. דיבור ישיר או ציטוט: הרופא מסביר: "להליכה יומיומית יש השפעה חיובית על הבריאות". 3. לאחר הכללה: קניתי מצרכים בסיסיים: גבינה, לחם וירקות. 4. לפני דוגמה או פירוט.	נקודתיים: _____ :
1. דיבור ישיר או ציטוט. 2. שם (מקום, שם פרטי, שם של עיתון וכד'): "ידיעות אחרונות" 3. מושג או ביטוי: "עבודה יצרנית". 4. אירוניה: מילה המציינת את ההפך ממה שהיינו רוצים להגיד - הגעת ממש "מוקדם". 5. מטפורה או שימוש במילה במשמעות מושאלת: זהו "לב העניין".	מירכאות: " _____ "
1. פירוט, הוספת מידע והסבר. 2. דוגמה. 3. תרגום, הסבר או פירוש מילים וביטויים: אפליקציה (יישומון), ג'י-פי-אס (אפליקציית ניווט) 4. הערה של מחבר המאמר. 5. מראה מקום (מאיפה נלקחו הדברים).	סוגריים: (_____)
1. וכו', וכד'. 2. עצירה במחשבה של הכותב. 3. קיטוע בדברים המובאים כציטוט.	שלוש נקודות: (...)
העלאת שאלה או בעיה מסוימת: בשביל מה לקום מהספה? שאלה רטורית: "לא יכולת לחכות עד שאבוא?"	סימן שאלה
הבעת נחישות, החלטיות ונחרצות. יש לנהוג כך ולא אחרת! הבעת רגש של התלהבות, התפעלות וכד': מה אתה אומר!! משמעות של ציווי: בואו!	סימן קריאה

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

סיכום התפקידים של האמצעים הרטוריים

להדגיש עניין מסוים	לעניין, להרשים, להפתיע את הקורא	להתקרב אל הנמענים	ליצור אמינות להציג, להציג עניין כעובדה	להמריץ לפעולה לדחוף את הנמענים לעשות משהו או לחשוב באופן מסוים
- נרדפות/ניגודים - הגזמה - חזרה על מילה או על מבנה תחבירי - אמצעי פיסוק, כגון: !	- מבנים דו משמעיים - דימויים - מטפורות - האנשה - אירוניה - ניבים וביטויים - שבירת צירוף - סיפור	-שאלות לנמענים -פנייה בגוף שני -שימוש בגוף ראשון (אני, אנחנו) -סיפור אישי	-נתונים -נימוקים -ציטוטים -דוגמות -שימוש בסביל -שימוש בבינוני - הכללה	-ציווי -פנייה אל הנמענים -ביטויים מודאליים (יש ל..., עליהם ל... וכד')

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

3.4 שיעורי בית

לפניכם קטע ובו מודגשות מילים. מיינו את המילים על פי הטבלה למטה :

מדוע נודעת חשיבות כה רבה לחיי הבית? /

(מעובד מתוך " הדרך לחיים של משמעות " ערך ועיבד סימון יעקבסון.)

לאחר שעות רבות שבילתה בחיפוש מזון חוזרת הציפור אל קנה ומרגישה נוחות עילאית במקום שהוא חם ונוח, הרחק מן הדאגות והטרדות של העולם שבחוץ. על האדם לחוש את אותה תחושת חום וביטחון, כשהוא מגיע הביתה אחרי יום ארוך **ופקק תנועה** מתיש. ביתך ומשפחתך הם **כמו הקן שלך**, מרכז חיך, הטבור שממנו נמשכות כל חוויות היום יום שלך, כילד וכמבוגר. ביתנו ומשפחתנו הם המקום שבו עלינו לחוש בנוח יותר מבכל מקום אחר בעולם. הם הקובעים את ההחלטות של חיינו, הם המעצבים את גישותינו, את דעותינו ואת הערכה העצמית שלנו. בית בריא הוא, בלי ספק, מרכיב חיוני בחיפוש אחר חיים בעלי משמעות.

כשם שהאדם הבריא מתייחס אל בריאותו כדבר מובן מאליו, כך גם **רבים** כ"כ אינם מעריכים את יופיו של הבית **המעניק, נותן** ותומך.

יחסם של הורינו ואהבתם מעניקים לנו את היסודות שעליהם אנו בונים את חיינו, ובדומה ליסודות של בניין – זהו גורם בלתי נראה. הוא מייצב אותנו אף על פי שאיננו רואים אותו אף פעם. כל שעלינו לעשות כדי להעריך נכון את חוזקו של בית מלא אהבה, הוא להתבונן במצב שבו לא מילא הבית את **תפקידו המתפקד**. לרוע המזל, איננו צריכים להרחיק לכת בחיפושנו. רבים האנשים בימינו שמעולם לא היה להם בית אמיתי, סביבה נוחה שבה הרגישו רצויים, שזקוקים להם ואוהבים אותם, סביבה שבה לא היה להם ממה לפחד ושבה טיפלו בבעיות ישירות ולא התעלמו מהן או הכחישו אותן.

קיומו של בית בריא תלוי בגישתך כלפיו. האם אתה מרגיש שהמקום בו אתה גר הוא ביתך האמיתי? או שזאת רק עוד תחנה בדרך, תחנה שבה אתה עושה כמה דברים לפני שאתה פונה שוב לדרכך? האם אתה שואף להיראות **פחם גדול** רק בחוץ? ובביתך?

בית אמיתי חייב להיות מרכז חיך, ולא – יהפוך **לנטל מטיל** אימה. עליך ללמוד לכבד את ביתך, לראות בו את השותף שלך, ואין זה מספיק שיש לך **לב זהב**, יש להשקיע בבית כמו בכל תחום! חשוב לזכור כי העבודה אמנם חשובה ונחוצה לקיום, אך מקום העבודה אינו הבית. גם לא המסעדה שבה אתה אוכל, המוזיאון בו אתה מבקר או העיר הזרה שאתה נוסע אליה. אנשים רבים בימינו החליפו את הבית בקריירה או בתחביב – אולי משום שילדים מעולם לא היה להם בית נוח, או

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

משום שהוריהם העדיפו את הקריירה שלהם או את ענייניהם האישיים על פני הבית והמשפחה, בית שבו הכול עסוקים בעניינים "אישיים" בלבד מעלה "אש", אכן "בית חם" . . .

כדי ליהנות הנאה מלאה מהחיים עליך לחוש בנוח עם עצמך, ואתה לומד לחוש כך בבית, מקום שהוא חופשי ממאבקים ומהפרעות של העולם החיצוני. עלינו לעשות כול כדי להבטיח שתהיה שלוה בבית: היחסים שבין בני המשפחה, אוירת הבית עצמו והדרך שבה הבית מתנהל.

את צביון היחסים בבית קובעים ההורים- הדרך שבה הם אוהבים **כזוג יונים** ומכבדים זה את זה, ניהול חיי היום-יום, ודרכי התקשורת ביניהם. אבל אין די בשאיפה לשהות ביחד. גם כאשר בני המשפחה אוהבים זה את זה בכנות עלולות להיות להם בעיות תקשורת. הסיבות ברורות מאליהן: כאשר השיחות החשובות של המשפחה הן היכן לבלות את החופשה או מה יהיה גודל מקלט הטלוויזיה, טבעי שתהיה התרחקות בין בני המשפחה. כאשר כל אחד מבני המשפחה עסוק בעיקר בעצמו, המשפחה סובלת.

כאשר משפחה חולקת את אותם **עקרונות, כללים מוסריים**, היא צומחת ביחד. הבית נעשה בסיס לתחושת ייעוד משותפת של המשפחה ולקראת קפיצה לכל אחד מהם בהשגת מטרותיו. בביתם כאלה נשאר המשפחה ערה עד שעות מאוחרות ויש שיחות מלב אל לב על דברים שנגועים לכולם. **הילדים מצטופפים מסביב לסבים ולסבתות כדי לשמעו סיפורים, בני העשרה דנים בנושאים משמעותיים בינם לבין עצמם ועם הוריהם, הילדים מרגישים חופשיים לדון בפחדים ובלחצים שהם חשים.** כל המשפחה מתאספת יחדיו. לא השקט בבית הוא שמביא את השלוה, אלא החיים שבתוכו.

גם אם כיום ביתך אינו מתנהל כרצונך – תמיד תוכל לשאוף לבנות משפחה בריאה. משפחה בריאה איננה **יד הגורל**, אלא השקעה נכונה! וכאשר תשב בסלון ביתך שאל את עצמך: " האם אני מרגיש באמת בבית?".

1. מטאפורה: שימוש בצירוף, ניב או מילה בהוראה שאולה, ולא בהוראה רגילה.

דוגמה מהטקסט: _____

2. דימוי: השוואה בין שני מושגים מתחומי משמעות שונים. **זיהוי:** "כ", "כמו", "כאילו".

דוגמה מהטקסט: _____

3. לשון נופל על לשון: שימוש במילים השונות בצליל או בשורש, אך שונות במשמעות.

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

דוגמה מהטקסט : _____

4. האנשה : נתינת תכונות אנושיות לדומם, לצומח או לבעל חיים.
דוגמה מהטקסט : _____

5. לשון סגיי נהור : דבר גנאי המוגדר ע"י מילה שהפוכה במשמעותה.
דוגמה מהטקסט : _____

6. חזרות : חזרה על מבנה של משפט או חזרה על מילים.
דוגמה מהטקסט : _____

7. נרדפות : אותה משמעות לשתי מילים שונות.
דוגמה מהטקסט : _____

8. הגזמה : "כולם", "הכול", "תמיד" וכו'.
דוגמה מהטקסט : _____

9. ניגודים : מושגים הפוכים : לבן – שחור לבנות – להרוס להיכשל – להצליח.
דוגמה מהטקסט : _____

10. ניב : " התפוח אינו נופל רחוק מהעץ."
דוגמה מהטקסט : _____

תשובות

1. פקק תנועה, לב זהב, בית חם
2. כמו הקן שלך, כזוג יונים, כחכם גדול
3. תפקידו, המתפקד.
4. נטל מטיל.
7. עקרנות – כללים מוסריים.
8. רבים
10. מעלה האש

טלפון: 074-7031138 ני"ת: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

אחריות : / (מעובד מתוך " הדרך לחיים של משמעות " ערך ועיבד סימון יעקבסון.)

אחריות – ערבות, מילה שאנו שומעים כ"כ הרבה, אך למה הכוונה ?
כולנו מגיעים לרגע בחיים שבו אנו מבינים שאם לא ניקח אחריות על עצמנו, איש לא יעשה זאת.
אנו לומדים להיות אחראים לאנשים רבים ; לבני משפחה, לחברים ולא להאלה בחברה שהם בני מזל
פחות מאיתנו. אולם יש השואלים: " להיכן צריכה להגיע האחריות הזאת? "
התשובה טמונה בעובדה שאחריות היא צורך אנושי בסיסי (בדיוק כמו מזון או אוויר לנשימה).
איננו יכולים להגשים את קיומנו או להצדיק אותו בלעדיה.

לכן האחריות אינה משהו שעלינו לקבל באי רצון, מתוך אשמה או חובה, האחריות היא מרכיב
חיוני ובריא בחיינו.

אנחנו יכולים לבחור להתעלם מהצורך הפנימי באחריות אישית, ולסטות מדרכנו כדי להספיק את
כל מה שעל סדר היום שלנו (בית-ספר וכו'), אולם ממש כמו הרעב היא תרדוף אותנו. היא תדבר
אלינו דרך מצפוננו, דרך חרדותינו, דרך הרגשת חוסר התכלית שלנו, וכמו רעב, כאשר יבוא הצורך
באחריות על סיפוקו, נרגיש שגופנו ונשמתנו התחזקו לאין שיעור והם מאפשרים לנו לנהל חיים
משמעותיים יותר.

האחריות הראשונה שלנו היא לעצמנו, משום שקשה לצפות שנוכל לתרבת את העולם אם החיים
שלנו עצמנו אינם מתואמים, ואנו חשים "על הפנים" . . .

כולנו אחראים להתנהגותנו: איננו יכולים להיות "ראש קטן", להאשים איש בהחלטותינו או
במעשינו וכד', איננו יכולים להאשים את ההורים או את המורים, את המעבידים או את המנהיגים.
כמו כן אי אפשר להאשים את אלוקים על שעשה לנו את החיים כה קשים.

אין זה משנה כמה מאיים המכשול, הוא לא היה עומד בדרכנו מבלי שיהיו לנו היכולות להתגבר על
המכשול, ולכן מוטלת עלינו האחריות להתמודד עם המכשול ולא לברוח ממנו.

לכל אחד מאיתנו ניתנו כישרונות ויכולות נבדלים, ואחריות של כל אחד מאיתנו היא לגלות ולטפח
כשרון זה ולחלוק אותו עם כולם בדרך חיובית. מנהיג צריך להנהיג, מורה צריך ללמד, וסופר צריך
לכתוב. כישרון שאתם רואים אותו כמובן מאילו (כמו ספורט, ריקוד או נגינה) יכול למלא צורך
חיוני אצל אדם אחר או שיכולה להיות לו השפעה גדולה ממה שיכולם לשער. מחובתכם לשאול את
עצמכם דרך קבע אין תוכלו להשתמש בכישוריכם הייחודיים כדי לשפר את העולם.

לפעמים נדמה שניתן להעלים עין ולהתעלם מהשפעות שנראות מסוכנות ומשחיתות, אבל זו אינה
התנהגות אחראית, זוהי פשוט התגוננות. התעלמות, עצימת עין ובריחה – התנהגויות אלה מסוכנות
לחברה. כאשר אנו רואים מישהו נזקק, עליו להגיב; כשאנו רואים אי צדק, עלינו לזעוק; כשאנו
רואים חוסר שלמות עלינו לעשות הכול כדי לסייע בתיקון המצב (ללא ספק, אדם שמתעלם מנתק
עצמו מהחברה).

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

אין פירושו של הדבר שעליכם לראות את עצמכם כגואלים המצילים את האנושות, פירוש הדבר שהוא שאתם מכירים ויודעים שאסור לכם להיות מכונסים בתוך עצמכם. אתם חלק מקהילה, וחלק מהאחריות שלכם. כמובן, היא לתרום לקהילה מכישרונותיכם. עליכם להדליק אש שתחמם את כולם במקום ללבוש מעיל פרווה המחמם רק עצמכם.

לפעמים תראו את השפעת פעולתכם, אבל לרוב לא תראו, זכרו, אין זה משנה! ייתכן שתרגישו תסכול וחוסר ישע, אבל לא רק התוצאה חשובה משום שחשובים המאמץ והכנות שמאחורי המאמץ, אשר מגשימים את הצורך הפנימי להיות אחראי. בסופו של דבר, כל מאמץ נושא פרי.

סימני הפיסוק ותפקידיהם: תנו דוגמה לסימנים השונים מתוך המאמר.

הסימן:	תפקידו:	דוגמה מהטקסט:
סוגריים:	א. <u>תוספת מידע או הסבר</u> לדבר שנאמר לפני הסוגריים. ב. <u>ציון המקור</u> ממנו נלקח הקטע או שם המחבר. ג. <u>מאמר מוסגר</u>. הערת הכותב בקשר לנאמר בטקסט.	א. ב. ג.
נקודתיים:	א. <u>לפני ציטוט / דיבור ישיר</u>. ב. <u>אחרי ביטוי מכליל</u>. מקצועות הבגרות: לשון, צרפתית והיסטוריה. ג. <u>לפני הסבר או דוגמה</u>	א. ב. ג.
קו מפריד: יוצר הפסקה	א. <u>השמטה במשפט</u>: שר החוץ טס לאנגליה, ושר הפנים – לאיילת. (משפט מחובר ובו איבר ב' חסר).	א.

טלפון: 074-7031138 נייד: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בניין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

<u>הסימן :</u>	<u>תפקידו :</u>	<u>דוגמה מהטקסט :</u>
	ב. <u>הכללה אחרי פירוט</u> : שוקולד, סוכריות וארטיקים — מאכלים אלה חביבים עליי. ג. <u>לפני הגדרה או הסבר</u> .	ב. ג.
<u>מקף :</u>	<u>מחבר בין שתי מילים</u> והפכם למילה אחת. דוגמה : בית-כנסת .	
<u>גרשיים :</u>	<u>ראשי תיבות</u> : ב"ה (= בעזרת השם). <u>ציטוט</u> / <u>שם או כינוי</u>. <u>סלנג</u> .	
<u>גרש :</u>	<u>קיצור מילה</u> : מס'	
<u>סימן שאלה</u>	א. <u>ליצור ענין</u> ב. <u>לשאל שאלה רטורית</u>	א. ב.

תשובות

<u>הסימן :</u>	<u>דוגמה מהטקסט :</u>
<u>סוגריים :</u>	א. בדיוק כמו מזון, בי"ס וכו'. ג. כמו ספורט, ריקוד ומנגינה / ללא ספק אדם שמתעלם.
<u>נקודתיים :</u>	א. יש השואלים : ב. לאנשים רבים : ג. כולנו אחראים על התנהגותנו :
<u>קו מפריד :</u>	ג. התעלמות – עצימת עין.
<u>מקף :</u>	אחריות - ערבות
<u>גרשיים :</u>	להיכן צריך להגיע "על הפנים", "ראש קטן".
<u>גרש :</u>	וכד'
<u>סימן שאלה</u>	א. למה הכוונה? ב. האחריות הזאת?

טלפון: 074-7031138 ני"ט: 054-5411385

רחוב חיים לבנון 63, מתחם מעונות הסטודנטים, בנין A

rachelbd.center@gmail.com

www.rachelbd.co.il

